Από το Συναξάρι - Ο άγιος απόστολος και Ευαγγελιστής Μάρκος

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 25 Απριλίου, 2015

Ο άγιος και ένδοξος Απόστολος Μάρκος, ο οποίος ονομαζόταν επίσης Ιωάννης, ήταν γιος ευλαβούς γυναίκας των Ιεροσολύμων, της Μαρίας, η οποία πρόσφερε την κατοικία της στους Αποστόλους για τις λατρευτικές συνάξεις τους. Ο άγιος Πέτρος πήγαινε συχνά εκεί και συμπάθησε τον νεαρό Μάρκο, τον οποίο κατήχησε στην χριστιανική πίστη, τον βάπτισε και τον θεωρούσε υιό του (Α' Πέτρ. 5, 13) ***1***. Ήταν
επίσης εξάδελφος του αγίου Αποστόλου Βαρνάβα, ο οποίος τον πήρε μαζί του όταν έφυγε για την Αντιόχεια μαζί με τον Απόστολο Παύλο (Πράξ. 12, 24). Κατά την διάρκεια των ιεραποστολικών αυτών περιοδειών, ο Μάρκος βοηθούσε ταπεινά τους δύο Αποστόλους, μεριμνώντας για τις υλικές τους ανάγκες και αφομοιώνοντας το κήρυγμά τους.

Φθάνοντας στην Πέργη της Παμφυλίας, ο Μάρκος κατελήφθη από φόβο μπροστά στις δυσκολίες της ιεραποστολής ***2***
και αποχωρίστηκε από τον Παύλο και τον Βαρνάβα για να επιστρέψει στα Ιεροσόλυμα (Πράξ. 13, 13). Ο Απόστολος Παύλος φαίνεται ότι ενοχλήθηκε από αυτόν τον αποχωρισμό, και όταν συναντήθηκαν ξανά στην Αντιόχεια αρνήθηκε να πάρει μαζί του *τον αποστάντα απ' αυτών από Παμφυλίας, και μη συνελθόντα αυτοίς εις το έργον* (Πράξ. 15, 37). Η συζήτηση άναψε και ο Βαρνάβας αποφάσισε να μεταβεί στην Κύπρο με τον Μάρκο, ενώ ο Παύλος αναχώρησε με τον Σίλα για να κηρύξει το Ευαγγέλιο στην Συρία και Κιλικία ***3***.

Δέκα χρόνια αργότερα, ο Μάρκος βρέθηκε στην Ρώμη, συνοδευόμενος από τον Αρίσταρχο και τον Ιησού τον Ιούστο, για να συνδράμει τον Παύλο κατά την αιχμαλωσία του (Κολ 4, 10). Από εκεί ξεκίνησε με την ευλογία του Αποστόλου των Εθνών για να επισκεφθεί τους Κολοσσαείς. Κατά την διάρκεια της δεύτερης αιχμαλωσίας του, ο Παύλος έγραψε στον Τιμόθεο και του σύστησε να πάρει μαζί του τον Μάρκο, *έστι γάρ μοι εύχρηστος εις διακονίαν* (Β' Τιμ. 4, 11). Περί το έτος 65, ο Μάρκος ξανασυνάντησε τον άγιο Πέτρο στην Ρώμη, την στιγμή που οι δύο πρωτοκορυφαίοι Απόστολοι επρόκειτο να υποστούν τον μαρτυρικό θάνατο. Η ακτινοβολία της διδασκαλίας του Αποστόλου Πέτρου έλαμψε τόσο στον νου των νεοφώτιστων χριστιανών της Ρώμης, ώστε παρακάλεσαν τον Μάρκο να καταγράψει τα θεία

αυτά λόγια. Μετά από θεία αποκάλυψη, και με την σύμφωνη γνώμη του Πέτρου, ο Μάρκος επιδόθηκε στο έργο και συνέταξε με τρόπο σύντομο, απλό και ζωντανό μια σύνοψη των πράξεων και λόγων του Σωτήρος, σύμφωνα με την διδασκαλία του πρωτοκορυφαίου Αποστόλου ***4***.
Χωρίς να φροντίσει πολύ για την λογοτεχνική παρουσίαση, ούτε για να απαντήσει σε όλα τα ερωτήματα που θα μπορούσαν να θέσουν οι πιστοί, κατέγραψε ό,τι είναι χρήσιμο και ωφέλιμο για την Σωτηρία και για την πίστη στον ενανθρωπήσαντα Υιό του Θεού και τίποτε περισσότερο ***5***.

Μόλις ολοκληρώθηκε το έργο, ο Πέτρος έστειλε τον Μάρκο στην Αίγυπτο για να κηρύξει τον Λόγο του Ευαγγελίου. Κατά την διάρκεια του ταξιδιού, το πλοίο έπεσε σε τρικυμία, την οποία ο Μάρκος έκανε να κοπάσει με τις προσευχές του και έτσι μπόρεσαν να προσορμιστούν στην νήσο Πιττυούσα, απέναντι από τις ακτές της Κιλικίας, όπου ο Μάρκος έγινε δεκτός από έναν άρχοντα ονόματι Βάσσο, ο οποίος είχε ασπασθεί την πίστη στην Αντιόχεια ακούγοντας το κήρυγμα του Πέτρου, και χάρις στην στήριξή του ο Μάρκος μετέστρεψε τους περισσότερους κατοίκους του νησιού.

Όταν έφθασαν στην Αλεξάνδρεια, το σανδάλι του Μάρκου, που είχε λιώσει από την πορεία, κόπηκε και το έδωσε για επιδιόρθωση σ’ έναν μπαλωματή ονόματι Ανιανό. Θαμπωμένος από την ασυνήθιστη λάμψη που ακτινοβολούσε το πρόσωπο του αγίου Αποστόλου, ο μπαλωματής άφησε να του ξεφύγει η βελόνα, τρύπησε το δάχτυλό του, και αναφώνησε: «Ένας μόνον Θεός!» Ο άγιος Μάρκος θεράπευσε την πληγή και δραττώμενος της ευκαιρίας, τον κατήχησε στην αλήθεια του ενός μοναδικού Θεού του ενανθρωπήσαντος για την σωτηρία ημών. Ο Ανιανός άκουγε με προσοχή τον ζωοποιό λόγο και αφού έλαβε το άγιο Βάπτισμα μαζί με όλη την οικογένειά του εγκατέλειψε το επάγγελμά του και κάθε δεσμό με τον κόσμο για να γίνει ο στενότερος συνεργάτης του Αποστόλου.

Στην αχανή αυτή κοσμόπολη, έμβλημα της ειδωλολατρίας και της ελληνικής παιδείας, ο λόγος του αγίου Αποστόλου, απλός και απαλλαγμένος από τα μάταια στολίδια της ρητορικής τέχνης, αντηχούσε ωσάν βροντή και τα θαύματά του επιβεβαίωναν την προφητεία του Ψαλμού: *Κύριος δώσει ρήμα τοις εναγγελιζομένοις δυνάμει πολλή* (Ψαλμ. 67, 12). Στο όνομα του Χριστού, ο οποίος είναι το Φως του κόσμου, θεράπευσε έναν τυφλό, χαρίζοντάς του το φως των οφθαλμών. Πάραυτα προσέτρεξε κόσμος πολύς, φέρνοντας ασθενείς και δαιμονισμένους στον άγιο Μάρκο, για να τους θεραπεύσει θέτοντας τα χέρια του πάνω στην κεφαλή τους. Βλέποντας τις θαυματουργικές αυτές ιάσεις που κατορθώνονταν με την δύναμη του Θεού, σε μία μόνον ημέρα περισσότεροι από τριακόσιοι ειδωλολάτρες ζήτησαν να βαπτιστούν. Κατά μίμησιν Χριστού, ο Μάρκος ανέστησε τον γιο μιας χήρας, η οποία

προσέπεσε στα πόδια του Αποστόλου οδυρόμενη και το πλήθος, βλέποντας τον νέο να εγείρεται, κραύγασε: «Ένας είναι ο Θεός, ο Χριστός τον οποίο κηρύττει ο Μάρκος!»

Ο ευαγγελικός σπόρος άρχισε να φυτρώνει΄ ο Μάρκος καθιέρωσε τους πρώτους λειτουργικούς θεσμούς της Εκκλησίας της Αιγύπτου ***6***, χειροτόνησε τον Ανιανό επίσκοπο Αλεξανδρείας ***7***
με συνοδεία τρεις πρεσβύτερους, τους Μηλαίο, Σαβίνο και Κέρδωνα, επτά διακόνους και ένδεκα άλλους κληρικούς χαμηλότερου βαθμού, και κατόπιν συνέχισε την ιεραποστολική του περιοδεία προς τα δυτικά.

Από την Αλεξάνδρεια, ο άγιος Απόστολος μετέβη στο Μενδήσιον ***8***
και εξέβαλε το δαιμόνιο από ένα τυφλό παιδί. Οι γονείς του παιδιού, όλο χαρά, του προσέφεραν μεγάλο ποσό χρημάτων, ο Μάρκος όμως το αρνήθηκε λέγοντας ότι η χάρη του Θεού δεν ανταλλάσσεται με χρήμα και τους συμβούλευσε να δώσουν τα χρήματα σε ελεημοσύνες. Καθώς ικανός αριθμός ειδωλολατρών ασπάσθηκε την χριστιανική πίστη μετά το θαύμα αυτό, ο Μάρκος ίδρυσε ναό στην πόλη αυτή και χειροτόνησε επίσκοπο, πρεσβυτέρους και διακόνους και κατόπιν συνέχισε την περιοδεία του προς την Κυρήνη της Πενταπόλεως ***9***, όπου λύτρωσε πολλούς
ειδωλολάτρες από το σκοτάδι της πλάνης και της δεισιδαιμονίας. Μετέβη κατόπιν και κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Λιβύη. Μόλις έφτασε στην πρωτεύουσα, η κόρη του φυλάρχου Μηνοδώρου, την οποία βασάνιζε δαίμονας από την παιδική της ήδη ηλικία, υπέστη φοβερή κρίση που απέβη μοιραία΄ οι δεήσεις όμως του Αποστόλου ανέστησαν την κόρη και το θαύμα οδήγησε πολλούς να ασπασθούν την χριστιανική πίστη.

Μετέβη κατόπιν ο Μάρκος στην Μαρμαρική ***10***,
σκορπώντας στο διάβα του το φως του Ευαγγελίου. Μία νύχτα παρουσιάστηκε ο Κύριος σε όραμα και τον πρόσταξε να επιστρέψει στην Αλεξάνδρεια για να ολοκληρώσει την αποστολή του. Παρά τους θρήνους και τις ικεσίες των νεοφώτιστων, οι οποίοι ήθελαν να κρατήσουν κοντά τους τον πατέρα και σωτήρα τους, ο άγιος Απόστολος, μετά από νέο όραμα που του ανήγγελλε ότι έπρεπε να σφραγίσει την αποστολή του με την δόξα του μαρτυρίου, μετέβη στην Αλεξάνδρεια, όπου θαύμασε την πρόοδο του εκχριστιανισμού των κατοίκων κατά την διετή απουσία του ***11***. Οι
ειδωλολάτρες όμως και οι Εβραίοι δεν άντεχαν να βλέπουν τα κατορθώματα του μαθητή του Χριστού και τρίζοντας τα δόντια αναζητούσαν ευκαιρία για να τον αφανίσουν. Μια χρονιά, ο εορτασμός του Πάσχα συνέπεσε με την εορτή του θεού Σεράπιδος, την οποία οι ειδωλολάτρες της Αλεξανδρείας συνήθιζαν να τιμούν με έκλυτες αισχρότητες΄ όρμησαν τότε οι ειδωλολάτρες και κατέπεσαν πάνω στον άγιο Μάρκο, την ώρα που εκείνος τελούσε την

θεία Λειτουργία΄ τον έσυραν στο αμφιθέατρο, όπου βρισκόταν ο διοικητής της πόλεως, κατηγορώντας τον άγιο ως μάγο. Στις γεμάτες μίσος καταγγελίες, ο άγιος Μάρκος απάντησε ήρεμα, διακηρύσσοντας με λίγα λόγια, καθώς ήταν η συνήθειά του, το ύψιστο μήνυμα της Σωτηρίας μας.

Αμήχανος, μη βρίσκοντας τίποτε να αντιτάξει στα επιχειρήματά του, ο διοικητής στράφηκε προς το πλήθος ρωτώντας τι έπρεπε να πράξει σχετικά με τον Μάρκο. Οι μεν ήθελαν να τον καύσουν ζωντανό μπροστά στον ναό του Σεράπιδος, οι δε να τον λιθοβολήσουν μέχρι θανάτου. Τέλος, με διαταγή του δικαστή, τέντωσαν τον άγιο Απόστολο καταγής με τα μέλη εκτάδην και τον μαστίγωσαν ανελέητα. Κατόπιν, ο όχλος πήρε τον ημιθανή άγιο, έδεσε τα πόδια του με σχοινί και τον έσυρε όλη την ημέρα ανά την πόλη΄ το χώμα και οι πέτρες βάφτηκαν από το αίμα του Αποστόλου. Όταν νύχτωσε, τον έκλεισαν σε φυλακή, όπου περί τα μεσάνυχτα ήλθε Άγγελος και τον παρηγόρησε. Το πρωί του Σαββάτου 4 Απριλίου ***12***,
οι δήμιοι τον έδεσαν με σχοινί και τον έσυραν, όπως και την προηγουμένη, μέχρι μια τοποθεσία απόκρημνη, κοντά στην θάλασσα, ονόματι Βουκόλου (σημ. Αμπουκίρ) ***13***, όπου ο άγιος Μάρκος βρήκε τον θάνατο. Ήταν τότε πενήντα επτά ετών.

Οι ειδωλολάτρες θέλησαν να καύσουν το σώμα του αγίου, αλλά μια δυνατή καταιγίδα τους διέλυσε και οι χριστιανοί μπόρεσαν να πάρουν το τίμιο σκήνωμα και να το τοποθετήσουν στην κοιλότητα ενός βράχου. Αργότερα, στον τάφο του αγίου στο Βουκόλου ***14*** χτίστηκε
ναός που ανεδείχθη σε επίκεντρο της ευλάβειας των χριστιανών της Αλεξανδρείας. Τον 14° αιώνα, τα τίμια λείψανα του αγίου Μάρκου μεταφέρθηκαν στην Βενετία και κατατέθηκαν στην περίφημη βασιλική που αφιερώθηκε στην μνήμη του.

Σημειώσεις

1. *Ορισμένες αρχαίες παραδόσεις, λίγο αξιόπιστες, διατείνονται ότι ο Μάρκος ήταν ο νεαρός τον οποίο συνάντησαν οι μαθητές που με εντολή του Κυρίου πήγαν να ετοιμάσουν το Πάσχα, να κουβαλά μια στάμνα νερό (Μάρκ. 14, 13)' αναφέρουν επίσης ότι στην οικία της μητέρας του Μάρκου έλαβε χώρα ο Μυστικός Δείπνος.*

2. *Την ερμηνεία αυτή δίνει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Ομ. 28 εις τας Πράξεις 2, PG 60, 210.*

3. *Σύμφωνα με ορισμένους, ο Μάρκος*

συνόδευσε τότε τον Πέτρο και πήγαν για να κηρύξουν το Ευαγγέλιο στους Εβραίους της διασποράς, στον Πόντο, την Βιθυνία, την Γαλατία, την Καππαδοκία και την Ασία.

4. *Κατά την γνώμη παλαιών Πατέρων (π.χ. άγιοι Ιουστίνος και Ειρηναίος), ο άγιος Μάρκος ήταν ο πρώτος συντάκτης του Ευαγγελίου και ο «ερμηνευτής» του Πέτρου. Ορισμένα αρχαία χειρόγραφα του Κατά Μάρκον Ευαγγελίου φέρουν τον υπότιτλο: «Απομνημονεύματα του Πέτρου». Σύγχρονοι εξηγητές υποθέτουν ότι ο άγιος Μάρκος συνέταξε στην Ρώμη μια πρώτη εκδοχή βασισμένη στην διδασκαλία του Πέτρου (περί το έτος 64), χρησιμοποιώντας ένα πρωτογενές συμπίλημα των αποστολικών διηγήσεων, που συντάχθηκαν ίσως από τον άγιο Απόστολο Ματθαίο. Η διήγηση αυτή φαίνεται να χρησιμοποιήθηκε ως βάση για την τελική σύνταξη των Κατά Ματθαίον και Λουκά Ευαγγελίων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την τελική μορφή του Κατά Μάρκον Ευαγγελίου που μας παραδόθηκε.*

5. *Έχοντας τις πληροφορίες που περιέχονται στην Καινή Διαθήκη, συνοψίζουμε τώρα τις Πράξεις τον Μάρκου, στην εκτενή τους μορφή, σύγγραμμα της βυζαντινής περιόδου. Σύμφωνα με τον αρχιεπίσκοπο Αθηνών Χρυσόστομο, ο οποίος προσπάθησε να συμβιβάσει τις δύο πηγές στο έργο του Ιστορία της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας (1935), φαίνεται οτι ο άγιος Μάρκος ανέλαβε μια πρώτη αποστολή στην Κυρήνη και στην Αλεξάνδρεια. Το φθινόπωρο του έτους 60, επέστρεψε στην Κυρήνη για να στερεώσει τους χριστιανούς στην Πίστη και την άνοιξη του έτους 61 συνάντησε στην Ρώμη τον Παύλο, ο οποίος του εμπιστεύθηκε μια αποστολή στην Μικρά Ασία (Κολ. 4, 10). Από την Έφεσο, επέστρεψε στην Ρώμη με τον Τιμόθεο, και ο Παύλος τον έστειλε εκ νέου στην Μικρά Ασία, μέχρι τις περιοχές όπου είχε κηρύξει το Ευαγγέλιο ο Πέτρος. Αφού για κάποιο διάστημα ακολούθησε τον Πέτρο, μετέβη στην Ρώμη και αναχώρησε για την δεύτερη ιεραποστολική του περιοδεία στην Αίγυπτο, περί τα τέλη του 62, περνώντας από την Κυρηναϊκή, και βρήκε τον θάνατο στην Αλεξάνδρεια, το Πάσχα του έτους 63.*

6. *Η αλεξανδρινή θεία Λειτουργία, η λεγομένη του αγίου Μάρκου, αποτελεί μεταγενέστερη σύνθεση, αλλά συναντούμε σε αυτήν ίχνη και την πρωτογενή έμπνευση του Αποστόλου.*

7*. Δεύτερος επίσκοπος Αλεξανδρείας και διάδοχος του αγίου Μάρκου, ο άγιος Ανιανός απεβίωσε στις 26 Νοεμβρίου του έτους 86. Μνημονεύεται στα λατινικά Μαρτυρολόγια είτε στις 25 Μαρτίου είτε στις 2 Οκτωβρίου.*

8. *Γνωστό και ως Μένδιον ή Βενδέδιον.*
Σύμφωνα με τις αρχαίες Πράξεις (5ος αι.) πρόκειται για την τοποθεσία όπου ο Μάρκος αποβιβάστηκε στην Αλεξάνδρεια και συνάντησε τον Ανιανό.

9. *Πρωτεύουσα της Πενταπόλεως και της Κυρηναϊκής, η μεγάλη αυτή πόλη, που επί Ρωμαιοκρατίας συνδέονταν διοικητικά με την Κρήτη, αποτελούσε την πιο σημαντική ελληνική αποικία στην Βόρειο Αφρική. Αργότερα ο άγιος Κωνσταντίνος την κατέστησε ανεξάρτητη, με την προσωνυμία «Ανω Λιβύη». Σύμφωνα με τις αρχαίες Πράξεις, ο Μάρκος κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Κυρήνη πριν φτάσει στην Αλεξάνδρεια.*

10. *Η περιοχή αυτή στα δυτικά της Αιγύπτου, σήμερα έρημος και ακαλλιέργητη, ήταν τότε μια ευημερούσα ελληνική αποικία.*

11*. Ορισμένοι λένε ότι αποσύρθηκε τότε για ένα διάστημα και μετέβη στην Ρώμη για να παρευρεθεί στο μαρτύριο των αγίων Πέτρου και Παύλου.*

12. Η λειτουργική του μνήμη μετατέθηκε στις 25 του αυτού μηνός, ώστε να συμπίπτει πάντοτε μετά το Πάσχα.

13. *Όπου οι χριστιανοί συνήθιζαν να τελούν τις λατρευτικές τους συνάξεις, σύμφωνα με τις αρχαίες Πράξεις.*

14. *Εκεί ετελειώθη μαρτυρικώς ο άγιος Πέτρος Αλεξανδρείας [24 Νοεμ.]. Πριν την θανάτωσή του ζήτησε να του επιτραπεί να προσευχηθεί στον τάφο του Αποστόλου.*

(Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Απρίλιος, Εκδόσεις ΙΝΔΙΚΤΟΣ)

(Πηγή ηλ. κειμένου: diakonima.gr)